

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 217

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 20 martie 2019

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Decizia nr. 76 din 30 ianuarie 2019 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006	2–7
---	-----

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 4 din 26 februarie 2019 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală).....	7–15
--	------

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 76

din 30 ianuarie 2019

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, obiecție formulată de Președintele României, în temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. CP1/2.074 din 17 decembrie 2018, Președintele României a trimis sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.555 din 17 decembrie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 2.230A/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate, autorul obiecției formulează **critici de neconstituționalitate extrinsecă**, susținând că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 a fost adoptată cu nesocotirea prevederilor art. 61 și art. 75 din Constituție, fiind încălcată competența primei Camere sesizate, Senatul, care nu a dezbătut textul și soluțiile adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională.

4. Obiectul de reglementare al legii criticate îl reprezintă aprobarea ordonanței de urgență a Guvernului prin care proprietarului animalelor domestice îi este permis pășunatul în perioada 6 decembrie și 24 aprilie, dacă acesta este proprietarul sau deține cu orice titlu terenul agricol sau are acordul scris al deținătorului de teren pe care se pășunează.

5. Senatul, prin admiterea a 4 amendamente, a modificat actul normativ și a eliminat posibilitatea proprietarului animalelor de a pășuna pe terenuri agricole în baza unui acord scris al deținătorului de teren pe care se pășunează. Totodată, a modificat art. 13 din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, în sensul că a detaliat procedura de constatare a pagubelor, de evaluare a acestora, precum și de stabilire a răspunderii civile, a instituit un alt moment de la care se calculează termenul de 30 de zile pentru efectuarea plăților, respectiv de la momentul emiterii deciziei de plată, și a introdus un nou alineat la acest articol, ce prevede că modalitatea de acordare a despăgubirilor, precum și obligațiile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice și proprietarilor de culturi agricole, silvice și de animale domestice pentru prevenirea pagubelor se vor adopta prin hotărâre a Guvernului. Astfel, amendamentele introduse în Senat se îndepărtează în mod substanțial de voința inițiatorului și reprezintă modificări majore

ale conținutului formei inițiale a inițiativei legislative. Mai mult, „forma adoptată de Senat conține un articol unic cu 2 puncte, din care cel de-al doilea are 3 subpuncte, în timp ce O.U.G. nr. 105/2017 conține un singur articol”.

6. În ședința din data de 21 noiembrie 2018, plenul Camerei Deputaților a adoptat 19 amendamente, admise prin raportul comun al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și al Comisiei pentru mediu și echilibru ecologic: „modificarea literei ad) a art. 1, alin. (5) al art. 9, alin. (1), (2) și (4) ale art. 13, alin. (2) al art. 17, alin. (1) al art. 18, alin. (21) al art. 19, lit. a) a alin. (1) al art. 39¹, lit. m) și o) ale alin. (1) al art. 42, art. 52 din Legea nr. 407/2006, precum și introducerea a două noi alineate, alin. (41) și (42) ale art. 13, un nou articol, art. 13¹, un nou alineat, alin. (2¹) al art. 19 din aceeași lege. Totodată, prin art. III se prevede un termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi și/sau ori de câte ori este necesar pentru reactualizarea delimitării fondurilor cinegetice și stabilirea acestora pe categorii de proprietari și de folosință”. Mai mult, autorul sesizării susține că, prin raportare la criteriul configurației actului normativ, între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului este o diferență semnificativă, „forma legii adoptate de Camera Deputaților având un număr de trei articole, din care primul are 16 puncte, în timp ce forma inițiatorului și cea adoptată de Senat au o structură diferită, cuprinzând doar un articol, respectiv un articol unic cu 2 puncte, din care cel de-al doilea are 3 subpuncte”.

7. Art. 75 din Legea fundamentală stabilește competențe de legiferare potrivit cărora fiecare dintre cele două Camere are, în cazurile expres definite, fie calitatea de primă Cameră sesizată, fie de Cameră decizională. Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră. Acest articol a introdus, după revizuirea și republicarea Constituției României în octombrie 2003, soluția obligativității sesizării, în anumite materii, ca primă Cameră, de reflecție, a Senatului sau, după caz, a Camerei Deputaților și, pe cale de consecință, reglementarea rolului de Cameră decizională, pentru anumite materii, a Senatului și, pentru alte materii, a Camerei Deputaților, tocmai pentru a nu exclude o Cameră sau alta din mecanismul legiferării.

8. În cazul de față, Camera Deputaților, adoptând, în calitate de Cameră decizională, Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizează aspecte esențiale în structura și filosofia legii (dispozițiile generale, administrarea și gestionarea faunei cinegetice a României, protecția faunei de interes cinegetic, exercitarea vânătorii, răspunderi și sancțiuni, precum și dispozițiile tranzitorii și finale), ceea ce contravine art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție.

9. Autorul sesizării susține, de asemenea, că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea art. 76 alin. (1) și (2) prin raportare

la art. 61 alin. (2) din Constituție. În forma transmisă la promulgare, legea dedusă controlului de constituționalitate conține următoarea formulă de atestare: „Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.” Însă, din analiza parcursului legislativ, rezultă că prima Cameră, respectiv Senatul, a adoptat legea, în ședința din 14 martie 2018, ca lege ordinară, cu respectarea art. 76 alin. (2) din Constituție, inserând în conținutul legii adoptate formula de atestare corespunzătoare. Cea de-a doua Cameră, Camera Deputaților, a adoptat legea, în ședința din 21 noiembrie 2018, ca lege organică, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituție.

10. Această recalificare a caracterului legii reprezintă tocmai consecința faptului că cea de-a doua Cameră a nesocotit principiul bicameralismului consacrat de art. 61 alin. (2) din Constituție și a operat modificări de natura legii organice la art. 1 pct. 15 din legea criticată, respectiv asupra art. 42 din Legea nr. 407/2006, fără ca Senatul să fi dezbătut normele nou-introduse în ceea ce privește infracțiunile prevăzute în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic. Or, ambele Camere ale Parlamentului ar fi trebuit să califice Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 în același mod, fie ca lege ordinară, fie ca lege organică, și, în consecință, ambele Camere ar fi trebuit să o adopte fie conform exigențelor art. 76 alin. (1), fie conform celor ale art. 76 alin. (2) din Constituție, după caz. În susținerea criticilor se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 355 din 23 mai 2018.

11. În continuare, autorul sesizării formulează **critici de neconstituționalitate intrinsecă** cu privire la art. 1 pct. 8 din legea dedusă controlului de constituționalitate, prin care se introduce art. 13¹ alin. (2) și alin. (3) în Legea nr. 407/2006. Noile prevederi încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât primul alineat al acestui articol reia în parte dispoziții cuprinse în Codul civil cu privire la răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri, precum și la repararea în concret a acestuia, însă normele cuprinse în alin. (2), referitoare la acordarea daunelor morale, și în alin. (3), referitoare la acordarea unei sume compensatorii în cazul decesului, sunt neclare din perspectiva corelării lor cu regimul juridic în materie instituit prin Codul civil. Astfel, norma cuprinsă în alin. (2) al art. 13¹ din legea criticată, instituind două limite pentru acordarea daunelor morale: salariul în plată avut pentru victima salariată, respectiv echivalentul unui salariu minim pe economie pentru victima nesalariată, este neclară prin raportare la regimul juridic de drept comun referitor la repararea prejudiciului nepatrimonial prevăzut în art. 1.391 coroborat cu art. 253—256 din Codul civil, aspect ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție. Autorul sesizării consideră că „acordarea de despăgubiri în această situație este necesar să se raporteze la durerea efectiv încercată, ce trebuie apreciată în funcție de fiecare caz în parte, iar nu prin raportare la limite patrimoniale concrete fixate de legiuitor. De asemenea, din modul de redactare a normei se poate interpreta că sarcina dovedirii existenței unui asemenea prejudiciu nepatrimonial este înlăturată”. Pe de altă parte, apreciază că „fixarea acestor limite în funcție de calitatea de salariat ori nu a victimei contravine principiului egalității în drepturi prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție”.

12. În plus, consideră că „nu se poate crea o situație diferită pentru victima unui atac provocat de exemplare din speciile prevăzute în anexa nr. 2, întrucât s-ar crea o inegalitate în raport cu victimele unui atac provocat de alte animale în privința acoperirii prejudiciului, cărora le sunt aplicabile dispozițiile din dreptul comun în materie de reparare a prejudiciului nepatrimonial cauzat de animale. Mai mult, deși inegalitatea de

regim juridic este certă, în raport cu neclaritatea normei nu se poate stabili care regim este mai avantajos”.

13. În ceea ce privește suma compensatorie ce poate fi acordată în caz de deces, potrivit art. 13¹ alin. (3) din legea criticată, autorul obiecției de neconstituționalitate susține că textul de lege este, de asemenea, neclar prin raportare la normele de drept comun referitoare la persoanele îndreptățite la despăgubire în caz de deces, stabilite în art. 1.390 și art. 1.391 din Codul civil, aspect ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

14. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

15. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis cu Adresa nr. 2/290 din 15 ianuarie 2019, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 273 din 15 ianuarie 2019, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este neîntemeiată. Susține că principiul bicameralismului statuat în Legea fundamentală urmărește implicarea celor două Camere ale Parlamentului — Camera Deputaților și Senatul — în activitatea de legiferare, astfel cum aceasta a fost avută în vedere odată cu adoptarea Constituției României. Această implicare se manifestă prin dezbateră proiectului de act normativ și adoptarea acestuia atât în prima Cameră sesizată (Camera de reflecție), cât și în Camera decizională. Așa fiind, principiul bicameralismului trebuie privit ca un garant al faptului că fiecare proiect de act normativ este supus unui filtru suplimentar în cadrul Camerei chemate să decidă definitiv, fiecare dintre Camere intervenind însă la momente diferite în cadrul procesului de legiferare, și nu ca un obstacol în calea amendării unui proiect în cadrul Camerei decizionale. Se invocă, în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 20 octombrie 2008, și nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012.

16. În ceea ce privește încălcarea art. 76 alin. (1) și (2) prin raportare la art. 61 alin. (2) din Constituție, astfel cum rezultă chiar din motivația sesizării de neconstituționalitate a Președintelui României, recalificarea caracterului legii se datorează introducerii unor norme privind infracțiuni în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006. Domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, fiind de strictă interpretare, în jurisprudența sa, Curtea statuând că „reglementarea într-un domeniu care, prin excelență, aparține legii organice, prin adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special, trebuie să se supună dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție, indiferent de majoritatea de vot întrunită în cele două Camere. În consecință, criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice” (a se vedea Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2015). Așadar, în speță, unele dintre dispozițiile legii deduse controlului de constituționalitate reglementează într-un domeniu rezervat legii organice, și anume cel al regimului infracțiunilor la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, astfel încât aceste norme trebuie să se supună dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. h) și ale art. 76 alin. (1) din Constituție.

17. În ceea ce privește susținerea autorului sesizării de neconstituționalitate conform căreia dispozițiile art. 13¹ din legea criticată nu sunt clare, președintele Camerei Deputaților consideră că este neîntemeiată, întrucât „normele instituite prin acest articol sunt precise și fac deosebirea între despăgubiri, daune morale și sume compensatorii. În conformitate cu

principiile enunțate în teoria generală a dreptului, norma juridică se interpretează în mod sistemic prin coroborare cu alte dispoziții normative, care țin de aceeași instituție juridică sau de aceeași ramură de drept”. Astfel, având în vedere imobilizarea determinată de rănirea unei persoane fizice sau decesul acesteia cauzate de către exemplare din speciile prevăzute în anexa nr. 2 la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, legiuitorul a considerat că, în mod îndreptățit, victima și familia acesteia trebuie susținute material. La art. 13¹ alin. (1), legiuitorul menționează modalitatea de calcul al despăgubirilor victimei, la alin. (2) al aceluiași articol sunt reglementate daunele morale, iar la alin. (3) este prevăzut cuantumul sumei pe care familia îl primește în cazul decesului victimei. Prin urmare, la art. 13¹ sunt reglementate trei categorii distincte de compensații, care nu contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție. „Invocarea unor eventuale neclarități ale normelor nu poate intra în sfera exercitării controlului de neconstituționalitate, ci mai degrabă ține de stricta interpretare a legii”.

18. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctul lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

19. Actul de sesizare are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, în ansamblul său.

20. Autorul sesizării susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1), art. 61, art. 75, precum și ale art. 76 alin. (1) și (2).

21. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27, sau Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

22. Referitor la titularul dreptului de sesizare, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

23. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii

adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament. Cu privire la acest aspect se constată că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 a fost adoptată, în procedură de urgență, de Camera Deputaților, Camera decizională, în data de 21 noiembrie 2018, a fost depusă, în data de 26 noiembrie 2018, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare, în data de 28 noiembrie 2018. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 18 decembrie 2018. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 20 de zile, prevăzut de art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

24. În vederea analizării admisibilității prezentei sesizări cu privire la cel de-al treilea aspect de admisibilitate — obiectul controlului de constituționalitate, respectiv stabilirea sferei de competență a Curții cu privire la legea dedusă controlului, este necesară analiza criticilor formulate de autorul sesizării. Analizând temeiurile constituționale invocate în susținerea sesizării de neconstituționalitate, precum și motivarea obiecției formulate, Curtea observă că obiectul criticii în prezenta cauză îl constituie procedura de adoptare a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017.

25. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării astfel formulate, Curtea urmează să examineze pe fond obiecția de neconstituționalitate.

26. Analiza cadrului legislativ incident: prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1017 din 21 decembrie 2017, Guvernul a modificat art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 944 din 22 noiembrie 2006, noile dispoziții având următorul cuprins: „c) *pășunatul animalelor domestice în terenul agricol între 6 decembrie și 24 aprilie, cu excepția cazurilor în care proprietarul animalelor domestice este proprietar sau deține cu orice titlu terenul agricol sau are acordul scris al deținătorului de teren pe care se pășunează*”. Intervenția legislativă a fost argumentată în preambulul ordonanței de urgență prin faptul că „neadoptarea în regim de urgență a măsurilor de reglementare propuse prin prezenta ordonanță de urgență va avea ca efect diminuarea efectivelor de animale și pierderi economice însemnate pentru crescătorii de animale, [...] cu impact deosebit de grav asupra sectorului zootehnic al României”.

27. Proiectul de lege privind aprobarea ordonanței de urgență a Guvernului a fost înregistrat la Senatul României, prima Cameră sesizată, la data de 5 februarie 2018 și avea următorul conținut: „*Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006*”.

28. Senatul României a adoptat proiectul de lege la data de 14 martie 2018, aprobând câteva amendamente. În primul rând, este modificat titlul ordonanței care devine „*Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii vânătorii și a*

protecției fondului cinegetic nr. 407/2006”, iar în cuprinsul actului normativ sunt modificate alin. (5) și (6) ale art. 13 din Legea nr. 407/2006, este introdus un nou alineat, alin. (7), în cadrul aceluiași art. 13, în vreme ce art. 23 alin. (1) lit. c), care făcuse obiectul modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2017, este modificat, dobândind un nou conținut: „c) pășunatul animalelor domestice în terenul agricol între 6 decembrie și 24 aprilie, cu excepția cazurilor în care proprietarul animalelor domestice este proprietar sau deține cu orice titlu terenul agricol”.

29. Legea a fost trimisă Camerei decizionale, fiind înregistrată la data de 19 martie 2018. După primirea raportului comun al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și al Comisiei pentru mediu și echilibru ecologic, Camera Deputaților a adoptat Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017, operând mai multe modificări asupra conținutului actului normativ. Astfel, Camera decizională modifică o serie de dispoziții din Legea nr. 407/2006: art. 1 lit. ad), art. 9 alin. (5), art. 13 alin. (1), (2) și (4), art. 17 alin. (2), art. 18 alin. (1), art. 19 alin. (2¹), art. 39¹ alin. (1) lit. a), art. 42 alin. (1) lit. m) și o), precum și art. 52. De asemenea, în forma finală a legii au fost introduse două noi alineate, alin. (4¹) și (4²), la art. 13, un nou articol, art. 13¹, și un nou alineat, alin. (2²), la art. 19 din lege. Totodată, prin art. III, nou-introdus, se prevede termenul pentru reactualizarea delimitării fondurilor cinegetice și stabilirea acestora pe categorii de proprietari și de folosință.

30. Examinând conținutul normativ al actului supus aprobării Parlamentului, Curtea reține că procedura de legiferare nu a respectat cerințele constituționale care consacră principiul bicameralismului, potrivit căruia dezbaterile parlamentare a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 30 aprilie 2008).

31. Pe cale jurisprudențială (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011), Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea unuia dintre cele două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ.

32. Analiza comparativă a conținutului normativ al actelor adoptate în prima Cameră sesizată (Senatul), respectiv în Camera decizională (Camera Deputaților), relevă următoarele diferențe: pe de o parte, prima Cameră sesizată (în ședința plenului Senatului din 14 martie 2018) adoptă proiectul de lege privind aprobarea ordonanței de urgență, prin care sunt aduse modificări Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017, în

ceea ce privește titlul actului normativ și conținutul art. 13 [modificarea alin. (5) și (6) și introducerea alin. (7)] și art. 32 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 407/2006. Astfel, titlul ordonanței devine „Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006”, iar în cuprinsul actului normativ sunt modificate dispoziții referitoare la constatarea pagubelor produse culturilor agricole, silvice și animalelor domestice de către exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic, cuprinse în anexele nr. 1 și 2 la lege, evaluarea acestor pagube, stabilirea răspunderii civile și plățile despăgubirilor către beneficiari [alin. (5) și (6) ale art. 13] și este introdus un nou alineat, alin. (7), în cadrul aceluiași art. 13, referitor la stabilirea prin hotărâre a Guvernului a modalității de acordare a despăgubirilor, precum și a obligațiilor ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice și proprietarilor de culturi agricole, silvice și de animale domestice pentru prevenirea pagubelor. De asemenea, art. 23 alin. (1) lit. c) este modificat, noul conținut fiind: „c) pășunatul animalelor domestice în terenul agricol între 6 decembrie și 24 aprilie, cu excepția cazurilor în care proprietarul animalelor domestice este proprietar sau deține cu orice titlu terenul agricol”.

33. Pe de altă parte, Camera decizională (în ședința plenului Camerei Deputaților din 21 noiembrie 2018 în care a admis 19 amendamente) aduce completări legii inițiate de Guvern, modificând sau completând mai multe articole din Legea nr. 407/2006. Astfel, Camera decizională modifică: art. 1 lit. ad) din Legea nr. 407/2006, stabilind o nouă definiție pentru noțiunea de „vânătoare”; art. 9 alin. (5), înlocuind „asociațiile de vânătoare” cu „gestionarii fondului cinegetic”; art. 13 alin. (1), (2) și (4), respectiv dispozițiile generale referitoare la despăgubiri și condițiile în care acestea sunt suportate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului; art. 17 alin. (2) privind întocmirea studiilor de evaluare a efectivelor speciilor sedentare admise la vânătoare; art. 18 alin. (1) referitor la obligația gestionarilor de a asigura paza faunei cinegetice; art. 19 alin. (2¹) privind evaluarea populațiilor din speciile de mamifere prevăzute în anexa nr. 2 la lege; art. 39¹ alin. (1) lit. a), respectiv eliminarea Rezervației Biosferei «Delta Dunării» dintre cazurile de excepție în care, în scopurile expres prevăzute de lege, recoltarea exemplarelor din speciile de faună sălbatică prevăzute în anexele nr. 1 și 2, a câinilor și a pisicilor fără stăpân se realizează, pe bază de contract de prestări servicii, de către gestionarul fondului cinegetic cel mai apropiat; art. 42 alin. (1) lit. m) și o), în sensul dezincriminării infracțiunii de vânătoare la lumina farurilor sau a dispozitivelor de iluminare, în situațiile de urgență stabilite prin ordin al prefectului, pentru recoltarea exemplarelor din specia mistreț în vederea prevenirii pagubelor sau pentru combaterea epizootiilor, precum și în sensul dezincriminării infracțiunii de utilizare, indiferent de scop, a substanțelor chimice care provoacă intoxicarea, sterilitatea sau moartea exemplarelor de faună cinegetică în situațiile prevăzute la art. 1 lit. ad); art. 52 în sensul completării listei animalelor care nu sunt supuse dispozițiilor acestei legi cu animalele sălbatice din Rezervația Biosferei «Delta Dunării». De asemenea, în forma finală a legii au fost introduse: două noi alineate, alin. (4¹) și (4²), la art. 13, referitoare la despăgubirea gestionarilor fondurilor cinegetice care intervin în vederea relocării și/sau recoltării unui exemplar din speciile de faună cuprinse în anexa nr. 2, precum și la despăgubirile pentru pagubele produse în urma accidentelor de circulație în care sunt implicate exemplare din speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexele nr. 1 și 2 la lege; un nou articol, art. 13¹, privind acordarea de despăgubiri victimelor atacurilor exemplarelor din speciile prevăzute în anexa nr. 2, soldate cu rănirea/decesul unei persoane fizice; un nou alineat, alin. (2²), la art. 19 din lege, având ca obiect evaluarea populațiilor din speciile de mamifere

prevăzute în anexa nr. 2. Totodată, prin *art. III*, nou-introdus, se prevede un termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi și/sau ori de câte ori este necesar pentru reactualizarea delimitării fondurilor cinegetice și stabilirea acestora pe categorii de proprietari și de folosință.

34. Curtea constată, astfel, că legea, în redactarea pe care a adoptat-o Camera Deputaților, se îndepărtează în mod substanțial atât de textul adoptat în Senat, cât și de obiectivele urmărite de inițiativa legislativă. Prin modificările aduse, Camera Deputaților reglementează dispoziții care nu au fost niciodată și în nicio formă puse în dezbateră Senatului, ca prima Cameră sesizată. Se observă că aceste modificări determină diferențe semnificative atât sub aspectul conținutului celor două forme ale actului normativ, cât și sub aspectul configurației acestora.

35. Pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea reține că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Or, din analiza dispozițiilor deduse controlului de constituționalitate, Curtea constată că soluțiile adoptate de Camera Deputaților nu au făcut obiectul inițiativei legislative și nu au fost dezbătute în Senat. Cu alte cuvinte, Camera Deputaților, adoptând Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și conținutul legii, contrar art. 61 din Constituție. De asemenea, Curtea mai constată că legea adoptată de Camera Deputaților se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorul său, și anume eliminarea interdicției de a pășuna pe terenul proprietate sau deținut cu orice titlu, care constituia premisa renunțării la activitatea de creștere a animalelor, având ca rezultat depopularea spațiului rural, dispariția locurilor de muncă și imposibilitatea asigurării hranei pentru populație, împrejurări ce generau un impact social negativ.

36. Pentru toate aceste argumente, Curtea apreciază că legea a fost adoptată de Camera Deputaților cu încălcarea principiului bicameralismului, întrucât, pe de o parte, relevă existența unor deosebiri majore de conținut juridic și de configurație între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, se abate de la obiectivele urmărite de inițiatorul proiectului de lege. Așadar, **Camera Deputaților nu a respectat procedura constituțională de adoptare a legii supuse controlului, fapt ce determină neconstituționalitatea acesteia prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) din Legea fundamentală.**

37. Cu privire la critica raportată la prevederile art. 76 alin. (1) și (2) din Constituție, Curtea reține că Parlamentul, în cele două Camere, a adoptat Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 în mod diferit sub aspectul caracterului acesteia: Senatul, în calitate de primă Cameră sesizată, a adoptat-o ca lege ordinară, aspect care rezultă din mențiunea finală care atestă adoptarea legii cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituție, în vreme ce Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat-o ca lege organică, aspect care rezultă din aceeași mențiune finală care atestă respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituție. Dispozițiile constituționale ale art. 76 alin. (1) și (2) stabilesc majoritatea de voturi necesară pentru adoptarea legilor, în funcție de cum acestea au caracter organic sau ordinar, majoritate care trebuie obținută atât în Camera Deputaților, cât și în Senat, textul constituțional statuând că legile organice/ordinare se adoptă cu votul majorității membrilor/votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră. Prin urmare, Constituția recunoaște egalitatea

Camerelor Parlamentului sub aspectul adoptării proiectelor de lege sau propunerilor legislative, care odată votate de o Cameră se transmit celeilalte Camere, care le va examina și aproba printr-o procedură identică.

38. Domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, art. 73 alin. (3) fiind de strictă interpretare (Decizia nr. 53 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 9 noiembrie 1994), astfel încât legiuitorul va adopta legi organice numai în acele domenii. Curtea, spre exemplu, prin Decizia nr. 88 din 2 iunie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 3 iunie 1998, Decizia nr. 548 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 2 iulie 2008, sau Decizia nr. 786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 12 iunie 2009, a stabilit că „este posibil ca o lege organică să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura legii ordinare, dar fără ca aceste norme să capete natură de lege organică, întrucât, altfel, s-ar extinde domeniile rezervate de Constituție legii organice. De aceea, printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice. În consecință, criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice”.

39. Astfel, prin raportare la criteriul material, Senatul a adoptat actul normativ ca lege ordinară, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituție. Camera Deputaților, prin raportare la același criteriu, având în vedere modificarea operată asupra dispozițiilor art. 42 alin. (1) lit. m) și o), respectiv dezincriminarea infracțiunii de vânătoare la lumina farurilor sau a dispozitivelor de iluminare, în situațiile de urgență stabilite prin ordin al prefectului, pentru recoltarea exemplarelor din specia mistreț în vederea prevenirii pagubelor sau pentru combaterea epizootiilor, precum și dezincriminarea infracțiunii de utilizare, indiferent de scop, a substanțelor chimice care provoacă intoxicarea, sterilitatea sau moartea exemplarelor de faună cinegetică în situațiile prevăzute la art. 1 lit. ad), deci ca urmare a modificării unei norme, care, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, are caracter organic, a adoptat Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 ca lege organică. În acest context, Curtea reține că formula de atestare a legalității adoptării legii corespunde noii realități juridice, precizând faptul că Parlamentul a adoptat o lege cu caracter organic.

40. Însă, având în vedere faptul că adoptarea legii, ca parte a procesului legislativ, vizează votul final exercitat de către Parlament asupra ansamblului legii, iar criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice, Curtea apreciază că, dacă procedura de legiferare ar fi respectat principiul bicameralismului, ambele Camere ale Parlamentului ar fi votat legea cu aceeași majoritate, impusă de exigențele art. 76 alin. (1) sau (2) din Constituție, în funcție de caracterul conținutului normativ al acesteia. Prin urmare, **Curtea reține și încălcarea dispozițiilor art. 76 alin. (1) și (2) din Constituție.**

41. Față de temeinicia motivelor de neconstituționalitate extrinsecă, reținută prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) și art. 76 alin. (1) și (2) din Constituție, care afectează legea, în ansamblul său, Curtea constată că nu mai este cazul să examineze și motivele de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorul obiecției de neconstituționalitate (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 82 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 16 ianuarie 2009, sau Decizia nr. 355 din 23 mai 2018, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 26 iulie 2018).

42. Efectul juridic al prezentei decizii este circumscris art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și jurisprudenței Curții în materie (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 581 din 20 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 737 din 22 septembrie 2016, paragrafele 44—47, Decizia nr. 308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012, sau Decizia nr. 820 din 7 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 23 iunie 2010), astfel că Parlamentului îi revine obligația să constate încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, să se conformeze celor statuate prin decizia de față.

43. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2017 pentru modificarea art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 4

din 26 februarie 2019

Dosar nr. 3.384/1/2018

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Anca Mădălina Alexandrescu — judecător la Secția penală
Florentina Dragomir — judecător la Secția penală
Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală
Marius Dan Foițoș — judecător la Secția penală
Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală
Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală
Andrei Claudiu Rus — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 41.901/3/2016, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în aplicarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală instanța de judecată poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul

au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei?”.

Completul competent să judece sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ce formează obiectul Dosarului nr. 3.384/1/2018 este legal constituit conform dispozițiilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința de judecată a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel Grădinaru.

La ședința de judecată a participat domnul Mădălin Marian Pușcă, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Judecător-raportor a fost desemnat, conform prevederilor art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, domnul judecător Andrei Claudiu Rus, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Justina Condoiu, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 3.384/1/2018 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că, drept urmare a solicitărilor formulate în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, la dosarul cauzei au fost depuse puncte de vedere asupra problemei de drept deduse dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, constatând că nu sunt cereri de formulat sau excepții de invocat, a solicitat doamnei procuror Justina Condoiu să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept supusă dezbaterii.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, a solicitat respingerea sesizării formulate de Curtea de Apel București, ca inadmisibilă, în temeiul art. 475, art. 477 din Codul de procedură penală, apreciind că textul art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală, în forma în vigoare, ulterior modificării intervenite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, are un grad de claritate care nu impune intervenția instanței supreme în această procedură.

Astfel, a menționat că în ipoteza în care instanța de judecată admite acordul de recunoaștere, soluția pe care o are la dispoziție este de a se pronunța pe acordul convenit între procuror și inculpat, în baza art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală.

Totodată, a menționat că forma în care textul de lege era anterior modificării intervenite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 permitea ca instanța sesizată cu un acord de recunoaștere să pronunțe o soluție mai blândă, în raport cu interpretarea *per a contrario* a textului de lege care interzicea ca instanța să pronunțe o soluție mai gravă.

De asemenea a arătat că forma pe care textul de lege o are în acest moment a fost supusă verificării Curții Constituționale, iar prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017 și Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016 instanța de control constituțional a reținut că intervenția instanței este limitată la ipoteza în care pedeapsa stabilită prin acord este disproporționat de ușoară și judecătorul se află în imposibilitatea de a interveni asupra acordului prin pronunțarea unei soluții de achitare sau a unei pedepse mai mici decât cea stabilită în acord.

În concluzie, a apreciat că sesizarea formulată de Curtea de Apel București este inadmisibilă.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, a precizat că domnul judecător-raportor a propus și o soluție pe fondul sesizării, în cazul în care se apreciază că sesizarea este admisibilă și a pus în vedere procurorului să expună punctul de vedere cu privire la fondul sesizării.

În acest sens, procurorul a menționat faptul că judecătorul investit cu un acord de recunoaștere a vinovăției nu poate dispune o soluție mai ușoară decât cea cu privire la care procurorul și inculpatul au încheiat acordul de recunoaștere.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 6 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 41.901/3/2016, **Curtea de Apel București — Secția I penală**, în baza art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în aplicarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală instanța de judecată poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei?”

II. Expunerea succintă a cauzei

Curtea de Apel București — Secția I penală este investită, în ultimul grad de jurisdicție, cu soluționarea apelului declarat de inculpatul I. L. împotriva Sentinței penale nr. 75 din 12.01.2017, pronunțată de Tribunalul București — Secția I penală în Dosarul nr. 41.901/3/2016.

Prin Sentința penală nr. 75 din 12.01.2017, Tribunalul București — Secția I penală în baza art. 485 alin. (1) lit. a) raportat la art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală a admis acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție cu inculpatul I. L., cercetat pentru săvârșirea infracțiunilor de dare de mită, prevăzută de art. 290 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cumpărare de influență, prevăzută de art. 292 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, și trafic de influență, prevăzută de art. 291 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal, obiect al cauzei penale nr. 286/P/2016.

Împotriva Sentinței penale nr. 75 din 12.01.2017, pronunțată de Tribunalul București — Secția I penală, inculpatul I. L. a declarat apel, care a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția I penală la data de 16 februarie 2017.

În motivarea apelului, inculpatul a solicitat în principal reducerea și schimbarea modalității de executare a pedepsei, față de toate circumstanțele reale și personale.

În cursul judecării apelului, la termenul de judecată din data de 16 martie 2017, apărătorul ales al inculpatului a formulat în scris și a susținut oral o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în legătură cu interpretarea și aplicarea prevederilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, în sensul de a se da o dezlegare de principiu chestiunii vizând posibilitatea judecătorului sesizat cu acordul de recunoaștere a vinovăției de a proceda la reindividualizarea pedepsei stabilite prin acord.

Prin Încheierea din data de 16.03.2017, Curtea a respins cererea inculpatului, reținând, în esență, că nu este îndeplinită una dintre condițiile de admisibilitate, apreciind, la acel moment, că interpretarea normelor de drept incidente nu ridică vreo dificultate.

A invocat însă, din oficiu, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, apreciind că acestea contravin prevederilor art. 1 alin. (4) și (5) din Constituție, care garantează principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale și, respectiv, obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, după cum contravin și prevederilor art. 126 alin. (1) din Constituție, care statuează că justiția se realizează

prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești.

De la data sesizării, 16.03.2017, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra excepției, cauza suferind amânări succesive, din răspunsurile Curții rezultând că soluționarea excepției se află în faza efectuării raportului.

Ulterior, prin Încheierea din 6 decembrie 2018, Curtea de Apel București — Secția I penală, în temeiul art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept anterior menționate.

Întrucât cauza a suferit amânări succesive și nu sunt de administrat alte probe, a dispus suspendarea judecării cauzei până la momentul pronunțării asupra chestiunii de drept, conform art. 476 alin. (2) teza a II-a din Codul de procedură penală.

III. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Instanța de trimitere a arătat că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală trebuie interpretate în sensul în care permit instanței de judecată investite cu judecarea acordului de recunoaștere a vinovăției să intervină asupra sancțiunii cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord.

Acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o procedură specială, care implică, în faza de urmărire penală, manifestarea de voință a inculpatului și a procurorului, în urma căreia se încheie un acord între aceștia. Acesta apare astfel ca un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și inculpat, instanța neputând, aparent, cu ocazia verificării acordului, să aplice o altă soluție decât cea asupra căreia s-a ajuns la acord (deoarece inculpatul are oportunitatea de a negocia cu procurorul condițiile acordului său, participând astfel la procesul decizional de stabilire a pedepsei).

A precizat că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală prevăd că instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.

S-a arătat că din modul de reglementare al acestei dispoziții s-ar putea înțelege că instanța de judecată nu poate dispune o altă soluție decât aceea stabilită prin acord (cu excepția situației în care constată că nu au fost respectate dispozițiile legale sau soluția este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului).

Decizia nr. 5/2017 a statuat, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. b) teza 1 din Codul de procedură penală, că retragerea de către inculpat, în fața instanței de judecată, a consimțământului valabil exprimat în cursul urmăririi penale, în condițiile art. 482 lit. g) din Codul de procedură penală, nu constituie temei pentru respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției.

În considerentele acestei decizii, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat — între altele — că un asemenea drept (al inculpatului de a-și retrage consimțământul relativ la stabilirea pedepsei) nu este de esența procedurii acordului de recunoaștere a vinovăției, întrucât acesta este rezultatul negocierii și consensului dintre procuror și inculpat, niciunul dintre titularii acordului neputând cere aplicarea altor dispoziții în afara celor convenite și consfințite prin acord, în situația contrară nemaifiind respectată condiția desfășurării judecării în procedură necontradictorie.

Pe de altă parte, însă, în aceleași considerente, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că „în procedura de judecată necontradictorie nu se administrează probe noi și nici nu se readministrează probele de la urmărirea penală, iar pentru că inculpatul nu poate solicita o pedeapsă mai ușoară, nu se justifică nici administrarea de probe în circumstanțiere, instanța având posibilitatea să pronunțe o pedeapsă mai blândă exclusiv prin examinarea probelor de la urmărirea penală”.

S-ar reține astfel că instanța de judecată are posibilitatea ca pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale să revină asupra pedepsei cu privire la care s-a ajuns la acord.

Chiar dacă din analiza coroborată a considerentelor se poate desprinde ideea că instanța nu poate interveni asupra sancțiunii, Curtea a apreciat că este necesară pronunțarea asupra acestei chestiuni în mod explicit, cu atât mai mult cu cât decizia în interesul legii a pornit de la altă bază de analiză (posibilitatea retractării consimțământului de către inculpat) și având în vedere și confuzia creată din lecturarea paragrafelor citate din considerentele deciziei.

Curtea a apreciat că este de esența funcției judiciare posibilitatea instanței de judecată de a analiza sancțiunea și din perspectiva temeiniciei, altminteri aceasta ar fi lipsită de substanță în componenta sa vizând individualizarea pedepsei, impunând judecătorului să consfințească exclusiv soluția cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord. Analiza criteriilor în raport cu care se stabilește sancțiunea, cele prevăzute de art. 74 din Codul penal, este de esența puterii instanței de judecată, presupunând cuantificarea tuturor circumstanțelor săvârșirii faptelor, după cum și a circumstanțelor personale ale făptuitorului și, în final, stabilirea pedepsei.

S-a menționat că excluzând judecătorul de la posibilitatea unei proprii analize sub aspectele amintite transferă, practic, dreptul, dar și obligația instanței de judecată de a stabili pedeapsa către procuror, ceea ce este similar cu înlăturarea judecătorului de la realizarea justiției, contravenind astfel și dispozițiilor constituționale care prevăd că justiția se realizează prin instanțele de judecată și impun separarea puterilor în stat.

De asemenea s-a arătat că și din interpretarea art. 3 din Codul de procedură penală care prevede separația funcțiilor judiciare rezultă că numai judecătorul este cel care are căderea legală de a aplica o pedeapsă între limitele prevăzute de lege.

În susținerea opiniei sale, Curtea a făcut trimitere și la considerentele Deciziei nr. 25/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată anterior modificării dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, care, statuând că nu era posibilă reținerea de către procuror a dispozițiilor art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală (vizând reducerea limitelor de pedeapsă cu 1/3) în cadrul procedurii acordului, a motivat și că negocierea dintre procuror și inculpat are ca obiect alegerea uneia dintre sancțiunile alternative și stabilirea unei pedepse între minimul și maximul prevăzute de lege, ce implică, din partea procurorului, luarea în considerare a criteriilor de individualizare prevăzute de art. 74 din Codul penal. S-a arătat însă că aceasta nu echivalează cu o veritabilă operațiune de individualizare a pedepsei, ci cu o propunere adresată instanței, deoarece acordul este supus cenzurii instanței de judecată, aceasta fiind cea care, în final, potrivit art. 483—487 din Codul de procedură penală, va stabili pedeapsa în urma evaluării tuturor criteriilor de individualizare (putând să aplice chiar un alt tratament sancționator, fără să creeze însă pentru inculpat o situație mai grea decât cea stabilită prin acordul încheiat între procuror și inculpat).

S-a mai arătat că, deși ulterior acesteia, dispozițiile legale s-au modificat prin consacrarea explicită a posibilității acordate

procurorului de a aplica dispozițiile art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală privind reducerea limitelor de pedeapsă cu 1/3 [alin. (4) al art. 480 fiind introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016], considerentele deciziei nu sunt mai puțin valabile sub aspectul dreptului și obligației instanței de judecată de a interveni asupra pedepsei.

IV. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

În urma consultării instanțelor de judecată s-a evidențiat **opinia majoritară** potrivit căreia nu este posibil ca instanța să intervină asupra individualizării pedepsei stabilite prin acord cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei.

În acest sens au opinat curțile de apel: Alba Iulia, Brașov, București — Secția I penală, Galați, Iași, Ploiești, Oradea, Suceava, Timișoara; tribunalele: Bacău, Neamț, Brașov, Covasna, București, Călărași, Ialomița, Ilfov, Vrancea, Caraș-Severin, Timiș, Arad, Bihor, Maramureș, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Prahova; judecătoriile: Bicaz, Podul Turcului, Rupea, Alexandria, Roșiori de Vede, Videle, Turnu Măgurele, Tulcea, Babadag, Constanța, Măcin, Reghin, Târnăveni, Reșița, Caransebeș, Baia Mare.

În argumentarea opiniei exprimate, instanțele mai sus amintite au precizat, în esență, că judecătorul nu poate interveni asupra pedepsei stabilite în baza acordului de recunoaștere a vinovăției, soluțiile pe care acesta le poate pronunța fiind limitativ indicate la art. 485 din Codul de procedură penală, respectiv de admitere a acordului, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 480—482 cu privire la toate faptele sau de respingere a acordului, trimitându-se cauza la procuror. Între soluțiile pe care le poate dispune instanța nu este reglementată și aceea de a reduce pedeapsa, aceasta, întrucât ar lipsi de conținut chiar instituția acordului care este reglementată ca o tranzacție între Ministerul Public și inculpat, instanța nefiind titular al acordului, așa cum rezultă din dispozițiile art. 478 din Codul de procedură penală.

S-a mai argumentat că modificarea art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 a intervenit tocmai în acest sens, legiuitorul înțelegând să intervină prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 cu privire la forma pe care o avea art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 255/2013 — și care permitea o astfel de intervenție a instanței în individualizarea pedepsei — astfel încât să nu mai fie permisă o astfel de intervenție. Vechea reglementare prevedea că instanța, admitând acordul, dispune una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. 2—4, astfel că instanța nu era ținută de soluția convenită între procuror și inculpat cu privire la individualizarea pedepsei, putând să o modifice, cu condiția să nu creeze o situație mai grea pentru inculpat. Textul a fost modificat, prevăzându-se expres că instanța pronunță soluția cuprinsă în acord. Pe cale de consecință, rezultă voința legiuitorului de a exclude posibilitatea instanței de a aprecia temeinicia soluției din acord cu referire la individualizarea pedepsei [excepție fiind situația cuprinsă la litera b) vizând respingerea acordului în situația în care pedeapsa este excesiv de blândă].

În opinie minoritară, s-a arătat că instanța de judecată are posibilitatea ca pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale să revină asupra pedepsei cu privire la care s-a ajuns la acord.

În acest sens au opinat Curtea de Apel Pitești; Tribunalul Teleorman, Iași, Vaslui; judecătoriile Moinești, Zărnești, Șimleu Silvaniei, Bistrița, Huși.

În argumentarea opiniei exprimate s-a arătat că, în raport cu considerentele Deciziei nr. 5 din 20 martie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, date într-un recurs în interesul legii, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 19 mai 2017, instanța de judecată va putea interveni asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei;

O altă opinie a exprimat Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în sensul inadmisibilității sesizării, motivat de faptul că, anterior, problema de drept expusă a primit implicit rezolvare prin raportare la considerentele Deciziei nr. 5 din 20 martie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dată într-un recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 19 mai 2017.

Răspunsurile curților de Apel Bacău, Constanța, Târgu Mureș, tribunalelor: Constanța, Tulcea, Cluj, judecătoriilor: Medgidia, Mangalia, Hârșova, Sfântu Gheorghe, Întorsura Buzăului, Târgu Secuiesc, Brașov, Făgăraș, Luduș, Năsăud, Beclean cuprind doar mențiunea neidentificării, în jurisprudența acestora ori, după caz, a instanțelor din circumscripție a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce face obiectul sesizării.

V. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

Catedra de Drept din cadrul Facultății de Drept a Universității „Nicolae Titulescu” din București a opinat în sensul că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nu întrunește, în mod cumulativ, condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

În acest sens s-a arătat că, dintre cele trei condiții pe care trebuie să le îndeplinească sesizările privind dezlegarea unor chestiuni de drept, numai prima și cea de-a treia sunt îndeplinite, Curtea de Apel București — Secția I penală, ca instanță de apel, având legitimare procesuală activă de a iniția acest tip de dialog judiciar cu Înalta Curte de Casație și Justiție, iar problema supusă atenției nu a mai făcut obiectul unei hotărâri prealabile ori al unui recurs în interesul legii în precedent. Prin urmare, s-a arătat că nu există aspecte de inadmisibilitate în ceea ce privește condițiile expuse la lit. a) și c), ceea ce impune analizarea admisibilității cererii doar prin prisma celei de-a doua condiții, respectiv aceea ca chestiunea de drept supusă dezlegării să conducă la soluționarea pe fond a cauzei.

S-a opinat că această condiție nu este îndeplinită în cauză, întrucât acesteia îi lipsește premisa pe care se grefează, respectiv existența unei chestiuni de drept care să necesite lămurire din partea instanței supreme.

Din dispozițiile art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală rezultă cu claritate faptul că o pedeapsă prea grea negociată de către procuror și inculpat nu constituie un element care să determine respingerea acordului sau, din contră, admiterea și reindividualizarea pedepsei. S-a apreciat că textul dispoziției legale nu lasă loc la interpretări în sensul celei sugerate de către instanța de trimitere, în cazul admiterii acordului unica soluție care poate fi pronunțată fiind cea cuprinsă în acord, eventuala individualizare a pedepsei ori a modului de executare, indiferent de sens, în favoarea ori în defavoarea inculpatului, fiind exclusă.

În egală măsură, s-a arătat că inadmisibilitatea demersului rezultă și din aceea că instanța de trimitere solicită în fapt o interpretare contrară textului legal, comiterea unui exces de putere de către instanța supremă, în sensul trecerii prin pronunțarea hotărârii preliminare în domeniul puterii legiuitoare a țării.

S-a apreciat că, în măsura în care instanța supremă va aprecia admisibilă cererea instanței de trimitere de dezlegare a chestiunii de drept, răspunsul nu poate fi decât cel care rezultă din analiza coroborată a celor două variante ale textului art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, respectiv că *de lege lata* instanța sesizată cu acordul de recunoaștere a vinovăției nu are posibilitatea individualizării pedepsei ori a modului de executare, în cazul admiterii singura soluție care poate fi adoptată fiind aceea din cuprinsul acordului.

Departamentul de drept public din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara a opinat în sensul că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept cu care a fost investită nu întrunește, în mod cumulativ, condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv că nu există o chestiune de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, dispozițiile art. 485 din Codul de procedură penală fiind suficient de clare ca urmare a modificărilor legislative.

În susținerea acestui punct de vedere, a invocat dispozițiile Deciziei nr. 11 din 2 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014, prin care a statuat asupra înțelesului ce trebuie atribuit sintagmei „chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”, regăsită în cuprinsul art. 475 din Codul de procedură penală, și anume că admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.

În raport cu această susținere, a apreciat că instanța supremă nu poate decât să constate că dispoziția legală analizată este clară, iar interpretarea ori lămurirea ce se solicită a fi dată pentru a avea consecințe asupra fondului este inadmisibilă în condițiile existenței unui text legal precis, necontrovertat.

Astfel, prin intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016, dispozițiile art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală au fost modificate; dacă înainte de modificare legea prevedea posibilitatea instanței ca, ulterior admiterii acordului, să pronunțe una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2)—(4) din Codul de procedură penală, fără a putea crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, actuala formă a dispozițiilor amintite renunță la marja de apreciere a judecătorului, stabilind că instanța, în situația admiterii acordului, pronunță strict soluția „cu privire la care s-a ajuns la un acord”.

Cu toate acestea, s-a arătat că admiterea imposibilității dispunerii de către instanță a unei pedepse mai blânde decât cea cu privire la care s-a ajuns la un acord poate conduce la o inechitate nu doar din perspectiva inculpatului, care urmărește, firesc, o pedeapsă cât mai redusă, ci și prin prisma separației funcțiilor judiciare în procesul penal, precum și a rolului judecătorului în faza de judecată.

Astfel, a susținut poziția exprimată de Curtea de Apel București în cuprinsul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în sensul că este de esență funcției judiciare posibilitatea

instanței de judecată de a analiza sancțiunea și din perspectiva temeiniciei, altminteri aceasta ar fi lipsită de substanță în componenta sa vizând individualizarea pedepsei, impunând judecătorului să consfințească exclusiv soluția cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, însă, în condițiile în care dispozițiile legale au fost modificate tocmai prin înlăturarea acestei posibilități, inechitatea nu poate fi tranșată pe calea unei hotărâri de dezlegare a unei chestiuni de drept în materie penală.

Singura posibilitate legală de înlăturare a inechității este prin analiza dispozițiilor legale de către Curtea Constituțională în procedura pronunțării asupra excepției de neconstituționalitate cu care a fost investită. O altă interpretare ar deturna rolul pe care Înalta Curte de Casație și Justiție îl are în procedura dezlegării chestiunilor de drept, aceasta neputând legifera peste ceea ce este prevăzut la acest moment, cu atât mai mult cu cât legiuitorul a intervenit în mod expres, modificând în anul 2016 prevederile legale tocmai în vederea întăririi obligației instanței de judecată de a pronunța o soluție, în cazul în care admite acordul, conform soluției cu privire la care s-au finalizat negocierile.

Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a opinat în sensul că în aplicarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală instanța de judecată nu poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei.

În susținerea acestei opinii, a arătat că veritabilă procedură specială, acordul de recunoaștere a vinovăției apare ca o procedură substitutivă a procesului penal clasic, substituie ce se efectuează de îndată ce inculpatul consimte să se supună unui ansamblu de reguli particulare, care înlocuiesc regulile comune. De aceea, procedura acordului de recunoaștere a vinovăției are aptitudinea să bulverseze rolul organelor judiciare în cadrul procesului penal, unele atribuții specifice funcției de judecată fiind delegate procurorului. După modelul altor legislații europene (franceză, belgiană, italiană etc.), legiuitorul autohton a redus rolul instanței la o simplă activitate de control, care presupune doar o judecată de omologare sau ratificare a acordului încheiat între procuror și inculpat. Astfel, soluționarea de către instanță a sesizării procurorului privind validarea acordului are mai degrabă un caracter grațios decât unul contencios. Ea se materializează într-un act jurisdicțional de confirmare a unui act al procurorului, pe care îl înzestrează cu forță executorie.

Sub actuala reglementare, soluțiile instanței în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției trebuie analizate separat, atât de soluțiile instanței în procedura comună de judecată, cât și de soluțiile care pot fi pronunțate în procedura abreviată în cazul recunoașterii învinuirii. În această privință, modificările aduse prevederilor cuprinse în art. 485 din Codul de procedură penală, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, au consolidat opțiunea legiuitorului descrisă generic mai sus. Dacă, înainte de această intervenție legislativă, în art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală se stipula că instanța „admite acordul de recunoaștere a vinovăției și dispune una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2)—(4) (...)", în prezent nu se mai face nicio trimitere la soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2)—(4) din Codul de procedură penală. De asemenea, inițial, art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală stabilea că „instanța dispune una dintre soluțiile” prevăzute de lege, în timp ce actualmente se prevede că instanța „pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord”. Transpare, așadar, opțiunea neechivocă de a conferi implicit procurorului o importantă atribuție specifică funcției de

judecată, anume aceea de a individualiza pedeapsa, fiind eliminate atât norma de trimitere, cât și îndrituirea instanței de a „dispune” soluția în cauză. În aceste condiții, orice intervenție a instanței, în sensul reindividualizării pedepsei stabilite în acord, ar fi contrară prevederilor în vigoare *de lege lata*.

Din ansamblul reglementării privind procedura acordului de recunoaștere a vinovăției rezultă că vinovăția inculpatului și individualizarea pedepsei se stabilesc în același stadiu procesual: la momentul încheierii acordului de către procuror și inculpat. La o scurtă incursiune de drept comparat în legătură cu această chestiune, a menționat că în Franța și în Belgia se regăsesc reglementări similare. Cele două legislații nu îngăduie posibilitatea instanței de a interveni în mod direct asupra pedepsei, în sensul reindividualizării acesteia. În schimb, în Statele Unite, vinovăția acuzatului se negociază și se stabilește în procedura *plea bargaining*, în timp ce individualizarea tratamentului sancționator se face separat, de către judecător, în procedura *sentencing*. Astfel, în dreptul american, determinarea culpabilității se realizează de către procuror într-o etapă procesuală distinctă de cea în care judecătorul stabilește și pronunță pedeapsa aplicată în concret. În dreptul nostru — la fel ca în dreptul francez și în dreptul belgian — din moment ce stabilirea vinovăției și individualizarea pedepsei sunt date în competența procurorului, apreciem că nu este posibilă recunoașterea competenței instanței de a proceda la reindividualizarea pedepsei, în sensul atenuării sau agravării acesteia. În același sens, doctrina autohtonă majoritară susține că instanța sesizată nu poate modifica soluția la care s-a ajuns prin acord.

În esență, a susținut că prin intermediul procedurii tranzacționate a acordului, instanța a pierdut puterea punitivă în favoarea procurorului, care nu se limitează la dezbateră asupra culpabilității, ci se extinde și asupra individualizării soluției. În acest context, judecătorul nu intervine pentru a pune capăt unui litigiu, ci pentru a aproba sau nu o înțelegere asupra soluției privind acțiunea penală intervenită între parchet și inculpat. Pronunțând soluția acceptată prin acord, instanța nu va trece de la natura grațioasă la cea contencioasă a procedurii, ci îi va conferi doar caracterul esențialmente jurisdicțional de care are nevoie hotărârea pronunțată pentru a dobândi autoritatea de lucru judecat și pentru a putea fi pusă în executare. În consecință, soluția care figurează în minuta sentinței nu este alegerea instanței, ci a procurorului, pronunțarea purtând, practic, asupra acordului, nu asupra soluției propriu-zise.

VI. Opinia Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 3.093/C/2018/32/III-5/2019, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat punctul de vedere asupra chestiunii de drept, solicitând respingerea ca inadmisibilă a sesizării Curții de Apel București.

În esență, s-a arătat că textul art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală prevede cu claritate neinterpretabilă o singură posibilă soluție în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului: cea a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției și pronunțării soluției cu privire la care s-a ajuns la un acord, fără posibilitatea pentru instanța de judecată de a interveni asupra niciuneia dintre componentele soluției cu privire la care acordul s-a încheiat. S-a apreciat că dacă s-ar primi teza contrară, distinct de lipsa temeiului legal, ar însemna ca instanța de judecată să realizeze o reală judecată, deși procesul penal nu a trecut prin faza cercetării judecătorești.

De altfel, limitele de judecată ale instanței sesizate cu un acord de recunoaștere a vinovăției sunt lămurite de instanța de contencios constituțional care a reținut că intervenția instanței de judecată este limitată la ipoteza în care pedeapsa stabilită

de părțile acordului este disproporționat de ușoară, prin raportare la gravitatea infracțiunii și la pericolozitatea infractorului, și că judecătorul se află în imposibilitate de a interveni asupra acordului prin pronunțarea unei soluții de achitare sau a unei pedepse mai mici decât cea stabilită în acord, modul de reglementare a instituției nepermițându-i aceasta. Așa fiind, chestiunea de drept cu privire la care instanța de trimitere solicită dezlegare își găsește răspunsul în deciziile Curții Constituționale: instanța de judecată nu poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei.

În concluzie, întrucât „sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție conform art. 475 din Codul de procedură penală trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții”, iar „interpretarea urmărește cunoașterea înțelesului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate” (Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.513/1/2015 HP/P, considerente reluate și în Decizia nr. 19 din 27 septembrie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 2.246/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală) și ținând seama că textul legal a cărui interpretare formează obiectul prezentei cauze este clar, univoc, nicio altă interpretare nefiind posibilă, s-a apreciat că intervenția instanței supreme prin mecanismul întrebării prealabile nu se justifică.

VII. Examenul jurisprudenței în materie

1. Jurisprudența națională relevantă

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, în majoritate, acestea au fost în sensul că instanța care admite acordul de recunoaștere a vinovăției nu poate interveni asupra pedepsei stabilite în acord.

De asemenea, a fost identificată s.p. nr. 255/27.02.2015 pronunțată de Judecătoria Constanța în Dosarul nr. 2.199/212/2015 în care instanța a admis acordul de recunoaștere a vinovăției și a dispus o formă de executare a pedepsei mai ușoară, apreciind că din analiza dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală rezultă că instanța este chiar obligată să analizeze justetea modalității de individualizare a executării pedepsei, fără însă a putea crea inculpatului o situație mai grea (situație în care va respinge acordul pe considerentul că soluția la care s-a ajuns în urma încheierii acordului este mult prea blândă — art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală), însă, în mod evident, îi poate crea o situație mai ușoară, fără ca această soluție să echivaleze cu respingerea sau admiterea „în parte” a acordului de recunoaștere a vinovăției.

2. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

2.1. Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, relevantă este **Decizia nr. 5 din 20 martie 2017** pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.

De asemenea, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin Decizia nr. 25 din 17 noiembrie 2014 pronunțată în Dosarul nr. 27/1/2014/HP/P, a dispus că, în aplicarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală, procurorul nu poate, în faza de urmărire penală, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să rețină dispozițiile art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, cu

consecințe directe asupra reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

2.2. În ceea ce privește deciziile de speță, documentarea prealabilă nu a permis identificarea unor hotărâri judecătorești în care instanța supremă să fi examinat explicit chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

3. *Jurisprudența Curții Constituționale*

Decizia relevantă pentru problema de drept analizată este **Decizia nr. 350 din 11 mai 2017** a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 595 din 25 iulie 2017), prin care s-a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de către instanța de judecată în Dosarul nr. 33.519/301/2015 al Judecătoriai Sectorului 3 București — Secția penală și constată că dispozițiile art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

În același sens, instanța constituțională a statuat prin **Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016** (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2017) prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Public în Dosarul nr. 2.062/284/2015 al Judecătoriai Răcari și a constatat că dispozițiile capitolului I — Acordul de recunoaștere a vinovăției din titlul IV — Proceduri speciale al părții speciale a Codului de procedură penală și, în mod special, dispozițiile art. 480 și art. 485 alin. (1) lit. b) din același cod sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

VIII. **Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului**

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

IX. **Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție** este în sensul că sesizarea este inadmisibilă, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat printr-un recurs în interesul legii asupra chestiunii de drept prevăzute în încheierea de sesizare.

S-a argumentat că examinarea dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală conduce la concluzia că una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării este ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii.

Cu privire la această condiție de admisibilitate, s-a evidențiat jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv Decizia nr. 5/2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 12 aprilie 2017) și Decizia nr. 17/2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 29 iunie 2017).

S-a arătat că atât din cuprinsul Deciziei nr. 5/2017, cât și din cuprinsul Deciziei nr. 17/2017 ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală rezultă, cu claritate, că, în ipoteza în care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat prin considerentele unei hotărâri prealabile sau prin considerentele unei decizii pronunțate în recurs în interesul legii cu privire la chestiunea de drept, sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă.

De asemenea, atât din Decizia nr. 5/2017, cât și din Decizia nr. 17/2017 ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală rezultă că, în ipoteza în care chestiunea de drept poate fi rezolvată pe baza considerentelor unei hotărâri prealabile sau ale unei decizii pronunțate în recurs în interesul legii, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă.

Or, chestiunea de drept care formează obiectul sesizării în Dosarul nr. 3.384/1/2018 își găsește rezolvarea în considerentele unei decizii pronunțate în recurs în interesul legii, sesizarea fiind inadmisibilă.

Subsecvent, s-a arătat în considerentele invocate ale Deciziei nr. 5/2017 a Completului competent să judece recursul în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat asupra chestiunii de drept care formează obiectul sesizării formulate în Dosarul nr. 3.384/1/2018, chestiunea de drept fiind rezolvată prin aceste considerente, cu consecința inadmisibilității sesizării.

În acest context, s-a precizat că în cadrul considerentelor Deciziei nr. 5/2017 a Completului competent să judece recursul în interesul legii nu există nicio contradicție, ci o interpretare coerentă a dispozițiilor legale, prin care sunt relevate condițiile în care instanța de judecată, exclusiv pe baza propriului examen, realizează individualizarea pedepsei în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.

X. **Dispoziții legale incidente:**

Codul de procedură penală

„Titularii acordului de recunoaștere a vinovăției și limitele acestuia

Art. 478. — (1) În cursul urmăririi penale, după punerea în mișcare a acțiunii penale, inculpatul și procurorul pot încheia un acord, ca urmare a recunoașterii vinovăției de către inculpat.

(2) Efectele acordului de recunoaștere a vinovăției sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior.

(3) Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi inițiat atât de către procuror, cât și de către inculpat.

(4) Limitele încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției se stabilesc prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior.

(5) Dacă acțiunea penală s-a pus în mișcare față de mai mulți inculpați, se poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției distinct cu fiecare dintre aceștia, fără a fi adusă atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților pentru care nu s-a încheiat acord.

(6) Inculpații minori pot încheia acorduri de recunoaștere a vinovăției, cu încuviințarea reprezentantului lor legal, în condițiile prezentului capitol.”

„Obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției

Art. 479. — Acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și privește felul și quantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei.”

„Condițiile încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției

Art. 480. — (1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se poate încheia numai cu privire la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 15 ani.

(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, asistența juridică este obligatorie.

(3) Abrogat.

(4) Inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii. Pentru inculpații minori se va ține seama de aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime.”

„Forma acordului de recunoaștere a vinovăției

Art. 481. — (1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă.

(2) În situația în care se încheie acord de recunoaștere a vinovăției, procurorul nu mai întocmește rechizitoriul cu privire la inculpații cu care a încheiat acord.”

„Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției

Art. 482. — Acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde:

- a) data și locul încheierii;
- b) numele, prenumele și calitatea celor între care se încheie;
- c) date privitoare la persoana inculpatului, prevăzute la art. 107 alin. (1);
- d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului;
- e) încadrarea juridică a faptei și pedeapsa prevăzută de lege;
- f) probele și mijloacele de probă;
- g) declarația expresă a inculpatului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală;
- h) felul și cuantumul, precum și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat;
- i) semnăturile procurorului, ale inculpatului și ale avocatului.”

„Sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției

Art. 483. — (1) După încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul sesizează instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond și trimite acesteia acordul de recunoaștere a vinovăției, însoțit de dosarul de urmărire penală.

(2) În situația în care se încheie acordul numai cu privire la unele dintre fapte sau numai cu privire la unii dintre inculpați, iar pentru celelalte fapte sau inculpați se dispune trimiterea în judecată, sesizarea instanței se face separat. Procurorul înaintează instanței numai actele de urmărire penală care se referă la faptele și persoanele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției.

(3) În cazul în care sunt incidente dispozițiile art. 23 alin. (1), procurorul înaintează instanței acordul de recunoaștere a vinovăției însoțit de tranzacție sau de acordul de mediere.”

„Procedura în fața instanței

Art. 484. — (1) Dacă acordului de recunoaștere a vinovăției îi lipsește vreuna dintre mențiunile prevăzute la art. 482 sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 483, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul.

(2) La termenul fixat se citează inculpatul, celelalte părți și persoana vătămată. Instanța se pronunță asupra acordului de recunoaștere a vinovăției prin sentință, în ședință publică, după ascultarea procurorului, a inculpatului și avocatului acestuia, precum și, dacă sunt prezente, a celorlalte părți și a persoanei vătămate.”

„Soluțiile instanței

Art. 485. — (1) Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții:

- a) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului;
- b) respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale, dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului, sau dacă apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nelegală

sau nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului.

(2) Instanța poate admite acordul de recunoaștere a vinovăției numai cu privire la unii dintre inculpați.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. b), instanța se pronunță din oficiu cu privire la starea de arest a inculpaților.

(4) Dispozițiile art. 396 alin. (9), art. 398 și art. 399 se aplică în mod corespunzător.”

XI. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Analizând chestiunea de drept supusă dezlegării, judecătorul-raportor a apreciat că se impune, în principal, respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel București în Dosarul nr. 41.901/3/2016, iar în subsidiar, admiterea sesizării și stabilirea că, în interpretarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală, instanța de judecată nu poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba București — Secția I penală, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

În raport cu textul legal evocat, se constată că admisibilitatea unei sesizări în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este subsumată îndeplinirii cumulative a trei condiții, respectiv:

- completul de judecată care a formulat sesizarea să fi fost investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;
- chestiunea de drept care formează obiectul sesizării să nu fi fost dezlegată anterior printr-o hotărâre prealabilă sau să nu formeze obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;
- soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării.

Examinând îndeplinirea acestor condiții în cauză, se constată că instanța care a formulat sesizarea este Curtea de Apel București, iar aceasta este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv apelul declarat de inculpatul I. L. împotriva Sentinței penale nr. 75/12.01.2017 pronunțate de Tribunalul București, prin care a fost admis acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat între inculpat și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.N.A.

Cu referire la condiția negativă impusă de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării să nu se fi statuat anterior printr-o hotărâre prealabilă și să nu formeze obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, se constată că și această condiție de admisibilitate este îndeplinită. Cu referire la această condiție de admisibilitate, se reține și că soluția aparent implicită desprinsă din considerentele Deciziei nr. 5/2017 a Completului competent să judece recursul în interesul legii al Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 19 mai 2017, nu este una cu caracter complet, care să lămurească problema supusă discuției, ca urmare a diferenței semnificative dintre obiectul deciziei menționate și chestiunea antamată în cuprinsul acesteia.

Din perspectiva celei de-a treia condiții de admisibilitate a sesizării, trebuie subliniat că astfel cum a statuat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cuprinsul Deciziei nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017, „*intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 475 din Codul de procedură penală este legitimă doar atunci când se tinde la clarificarea înțelesului uneia sau mai multor norme juridice ambigue sau complexe, al căror conținut ori succesiune în timp pot da naștere la dificultăți rezonabile de interpretare pe cale judecătorească, afectând, în final, unicitatea aplicării lor de către instanțele naționale*”.

Ipoteza menționată nu se regăsește însă în prezenta cauză, unde textul art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală este, în forma modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, clar și neinterpretabil, astfel încât nu se justifică apelarea la mecanismul întrebării prealabile.

Astfel, anterior adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016, textul art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală avea următorul conținut: *(Instanța) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și dispune una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2)—(4), care nu poate crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.*

Prin dispozițiile art. II pct. 123 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală a dobândit un nou conținut, semnificativ diferit de cel expus anterior, respectiv: *(Instanța) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.*

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală observă că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, în forma aflată în prezent în vigoare, au fost supuse controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională, din perspectiva unor critici vizând încălcarea

prezumției de nevinovăție și a principiului legalității, invocându-se faptul că imposibilitatea instanței de judecată de a pronunța și o soluție mai ușoară decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, sunt neconstituționale, deoarece exclud înfăptuirea justiției de magistratul judecător. S-a mai susținut că încadrarea juridică a faptei penale, felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare sunt atribuții exclusive ale organelor jurisdicționale și derivă din caracterul imperativ de drept public al acțiunii penale.

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 350 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 595 din 25 iulie 2017, a fost respinsă excepția de neconstituționalitate invocată, în considerentele deciziei arătându-se că, având în vedere scopul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, acela al soluționării cauzelor penale într-un mod reciproc avantajos atât pentru inculpat, cât și pentru stat, susținerea necesității reglementării ipotezei stabilirii, prin acordul de recunoaștere a vinovăției, a unei pedepse nejustificat de mari în raport cu gravitatea infracțiunii și pericolozitatea infractorului apare ca fiind nejustificată, aceleași rațiuni fiind valabile și cu privire la imposibilitatea judecătorului de a interveni asupra acordului prin pronunțarea unei soluții de achitare sau a unei pedepse mai mici decât cea stabilită în acord.

Or, în considerarea conținutului legal al textului art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, a cărui lipsă de echivoc este subliniată de folosirea substantivului în forma sa articulată hotărât („soluția”), și având în vedere considerentele expuse de Curtea Constituțională prin decizia precitată și care, potrivit unei jurisprudențe consacrate a instanței de contencios constituțional, au aceeași forță juridică obligatorie ca și dispozitivul (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995), Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală constată că dispozițiile legale a căror lămurire se solicită de către instanța de trimitere nu cuprind neclarități sau ambiguități, problema semnalată nefiind o veritabilă chestiune de drept care să justifice intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție prin intermediul mecanismului de asigurare a unei practici judiciare unitare.

Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București în Dosarul nr. 41.901/3/2016, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă în aplicarea dispozițiilor art. 480—485 din Codul de procedură penală instanța de judecată poate, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să intervină asupra individualizării pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord, cu consecințe directe asupra reducerii pedepsei”.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26 februarie 2019.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **DANIEL GRĂDINARU**

Magistrat-asistent,
Mădălin Marian Pușcă

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

